ئىسلام دىنىدا ئاللاھدىن باشقا ئىبادەتكە لايىق ھېچ ھەق مەبۇد يوق ۋە مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ئاللاھنىڭ ئەلچىسى دەپ گۇۋاھلىق بېرىشىڭ، نامازنى بەرپا قىلىشىڭ، زاكاتنى ئادا قىلىشىڭ، رامىزان روزىسىنى تۇتۇشىڭ ۋە يول چېقىملىرىغا قادىر بولالىساڭ ھەج-تاۋاپ قىلىشىڭ

ئۆمەر بىن خەتتاب رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ: بىز بىر كۈنى پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ يېنىدا ئولتۇراتتۇق، تۈيۇقسىز ئاپپاق كىيىم كەيگەن، چاچ-ساقاللىرى قاپقارا، سەپەرنىڭ ئەسىرىمۇ يوق، ئارىمىزدىن ھېچ بىر كىشى تونۇمايدىغان بىر كىشى كىرىپ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئىككى تىزىنى پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ ئىككى تىزىغا يېقىن قىلىپ، ئىككى قولىنى يوتىسىنىڭ ئۈستىگە قويۇپ ئولتۇرۇپ مۇنداق دېدى: ئى مۇھەممەد! ماڭا ئىسلام توغرىسىدا خەۋەر بەرگىن دېدى، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام: « ئىسلام دىنى: ئاللاھدىن باشقا ئىبادەتكە لايىق ھېچ ھەق مەبۇد يوق ۋە مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ئاللاھنىڭ ئەلچىسى دەپ گۇۋاھلىق بېرىشىڭ، نامازنى بەرپا قىلىشىڭ، زاكاتنى ئادا قىلىشىڭ، رامىزان روزىسىنى تۇتۇشىڭ ۋە يول چېقىملىرىغا قادىر بولالىساڭ ھەج-تاۋاپ قىلىشىڭدىدى»، ئۇ كىشى: راست ئېيتتىڭ دېدى. ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ: بىز ئۇ كىشىنىڭ سوئالىنى ئۆزى سوراپ ۋە ئۆزىنىڭ تەستىق قىلغانلىقىدىن ھەيران قالدۇق، دېدى. ئۇ كىشى: ماڭا ئىمان توغرىسىدا خەۋەر بەرگىن دېدى. پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام: «ئىمان دىنى: سېنىڭ ئاللاھقا، ئاللاھنىڭ پەرىشتىلىرىگە، بارلىق كىتابلىرىغا، بارلىق ئەلچى-پەيغەمبەرلىرىگە، ئاخىرەت كۈنىگە، ياخشىلىق ۋە يامانلىق ئاللاھنىڭ تەقدىرى بىلەن بولىدىغانلىقىغا ئىشىنىشىڭدۇر دېدى»، ئۇ كىشى: راست ئېيتتىڭ دېدى. ئۇ كىشى: ماڭا ئېھسان توغرىسىدا خەۋەر بەرگىن دېدى، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام: «گەرچە سەن ئاللاھنى كۆرمىسەڭمۇ، خۇددى سەن ئاللاھنى كۆرۈپ تۇرغاندەك ئىبادەت قىلىشىڭ دېمەكتۇر» دېدى. ئۇ كىشى: ماڭا قىيامەت توغرىسىدا خەۋەر بەرگىن دېدى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «قىيامەت توغرىسىدا سوئال سورالغۇچى قىيامەتنىڭ ئەھۋالىنى سورىغۇچىدىن بەكرەك بىلگۈچى ئەمەس دېدى». ئۇكىشى: ئۇنداقتا قىيامەتنىڭ ئالامەتلىرى توغرىسىدا خەۋەر بەرگىن دېدى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «قىيامەتنىڭ ئالامەتلىرىدىن: دېدەك ئۆزىنىڭ خوجايىنىنى تۇغىدۇ، يالاڭ ئاياق، يالىڭاچ، كەمبەغەللەرنىڭ ئىگىز بىنالارنى سىلىشى قاتارلىقلاردۇر، دېدى». ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ: ئاندىن ئۇ كىشى كەتتى، مەن ئازراق تۇرۇپ قالدىم، ئاندىن پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ماڭا:« ئى ئۆمەر! سوئال سورىغۇچىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلەمسەن؟ دېدى»، مەن: ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ رەسۇلى ئەڭ ياخشى بىلگۈچىدۇر دېدىم، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام: «ھەقىقەتەن ئۇ جىبرائىل ئەلەيھىسسالام بولۇپ، سىلەرگە سىلەرنىڭ دىنىڭلارنى ئۆگىتىش ئۈچۈن كەلدى دېدى».

[تېكىست توغرا] [مۇسلىم رىۋايىتى]

ئۆمەر رەزىيەللاھۇئەنھۇ جىبرائىل ئەلەيھىسسالامنىڭ ساھابىلار بىلمەيدىغان بىر كىشىنىڭ سۈرىتىدە ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كەلگەنلىكىدىن خەۋەر بېرىدۇ: جىبرائىل ئەلەيھىسسالامنىڭ سۈپەتلىرىدىن: ئۇنىڭ كىيىملىرى ئاپپاق، چاچ-ساقاللىرى قاپقارا، ئۇنىڭ ئۈستىدە ھېرىپ-چارچاش، چاڭ-توزاڭ، كىيىملىرى كىر ۋە چاچلىرى چۈۋۈق دېگەندەك سەپەردىن كەلگەنلىك ئالامەتلىرىمۇ يوق ئىدى، سورۇنداكىلەرنىڭ ھېچ بىرى ئۇنى تونۇمايتتى، ساھابىلار پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ ئەتراپىدا ئولتۇراتتى، ئۇ كىشى پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئوقۇغۇچى ئۇستازنىڭ ئالدىدا ئولتۇرغاندەك ئولتۇرۇپ پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامدىن ئىسلام توغرىسىدا سوئال سورىدى، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئۇنىڭغا: ئىسلام ئۆز ئېچىگە ئالغان، ئىككى شاھادەت كەلىمىسىنى ئىقرار قىلىش، بەش ۋاقىت نامازنى ۋاقتىدا ئادا قىلىش، زاكاتنى ھەقلىق بولغان كىشىلەرگە بېرىش، رامىزان روزىسىنى تۇتۇش، قادىر

بولغان كىشى ھەج قىلىش قاتارلىق ئاساسلاردىن جاۋاپ بەردى، سوئال سورىغۇچى: راست ئېيتتىڭ دېدى، ساھابىلار ئۇ كىشىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلمىگەنلىكتىن سوراپ، جاۋاپ بەرسە بىلدىغاندەك تەستىق قىلغانلىقىدىن ھەيران قالدى، ئاندىن ئۇ كىشى ئىمان توغرىسىدا سورىدى، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئۇنىڭغا: ئىمان ئۆز ئېچىگە ئالغان: ئاللاھ تائالانىڭ مەۋجۇتلىقىغا، ئۇنىڭ بارلىق ئىسسم-سۈپەتلىرىگە، يارىتىش ۋە ئىبادەت قىلىشتىكى يەككە-يېگانە ئىكەنلىكىگە، ئاللاھ تائالانىڭ نۇردىن ياراتقان، ئاللاھ تائالاغا ئاسىيلىق قىلمايدىغان، بۇيرىقىنى ئىزچىل ئىجرا قىلىدىغان ئېسىل بەندىلىرى بولغان پەرىشتىلىرىگە ئىشىنىش، ئاللاھ تائالا ئۆز ھوزۇرىدىن پەيغەمبەرلىرىگە نازىل قىلغان قۇرئان، تەۋرات، ئىنجىل قاتارلىق كىتابلىرىغا ئىشىنىش، ئاللاھنىڭ دىنىنى يەتكۈزىدىغان ئەلچىلەر-پەيغەمبەرلەرگە يەنى نۇھ، ئىبراھىم، مۇسا، ئىسا ۋە ئۇلارنىڭ ئاخىرى بولغان مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا ۋە ئۇنىڭدىن باشقا پەيغەمبەرلەرگە ئىشىنىش، ئاخىرەت كۈنىگە ئىشىنىش، بۇنىڭ جۈملىسىدىن: ئۆلگەندىن كېيىن قەبرىدە يۈز بېرىدىغان ئەھۋاللار، بەرزەخ ھايات‌ى، ئىنسانىنىڭ ئۆلگەندىن كېيىن قايتا تېرىلىشى، قىلغان ئەمەللىرىگە كۆرە ھېساب ئىلىنىشى، ئىنسانىنىڭ ئاقىۋىتىنىڭ جەننەتتە يـاكى دوزاختـا بولـىدىغانلىقىغا ئىشىنـىش، ئـاللاھ تائـالا ئۆزىنـىڭ چەكسـىز ئىلىـم ھېكمىتىنـىڭ تەقەززاسـى بـويۇنچە نەرسىلەرنى بىكىتكەنلىكى، شۇنىڭ ئۈچۈن تەقدىرنى يازغانلىقىغا ئۇنىڭ ئاللاھنىڭ خالىشى، تەقدىر قىلغان ۋە ياراتقىنى بويىنچە بولىدىغانلىقىغا ئىشىنىشتىن ئىبارەتتۇر. ئاندىن ئۇ كىشى ئېھسان توغرىسىدا سورىدى، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئۇنىڭغا خەۋەر بېرىپ: «ئېھسان دېگەن گويا‌كى سەن ئاللاھنى كۆرۈپ تۇرغاندەك ئىبادەت قىلىشىڭ، گەرچە سەن ئاللاھنى كۆرىدىغان دەرىجىگە يەتمىسەڭمۇ ئاللاھقا ئىبادەت قىلغىن، ئاللاھ تائالا سېنى كۆرۈپ تۇرىدۇ، بىرىنچى دەرىجىلىك ئالى مەرتىۋە كۆرۈش بۇ ئەڭ يۇقىرىسى. ئىككىنچى دەرىجىلىك ئالى مەرتىۋە كۈزۈتۈش. (ئاللاھ كۆرۈپ تۇرىدۇ دەپ ئېتىقاد قىلىش). ئاندىن ئۇ كىشى قىيامەتنىڭ قاچان بولىدىغانلىقىدىن سورىغان ئىدى، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام قىيامەتنىڭ ئىلمىنى بىلىش بولسا ئاللاھ تائالا ئۆزىلا بىلىدىغان، مەخلۇقاتلاردىن ھېچ بىرى بىلمەيدىغان ھەتتا سوئال سورىغۇچىمۇ ۋە سورالغۇچىمۇ بىلمەيدىغان ئىلىم ئىكەنلىكىنى بايان قىلىپ بەردى. ئاندىن ئۇ كىشى قىيامەتنىڭ ئالامەتلىرى توغرىسىدا سورىدى، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام: دېدەكلەرنىڭ ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ كۆپ بولۇپ كېتىدىغانلىقى، ياكى ئەۋلادلارنىڭ ئانىلىرىنى قاقشىتىپ ئۇلارغا خوددى دېدەكلەرگە مۇئامىلە قىلغاندەك مۇئامىلە قىلىدىغانلىقى، ئاخىر زاماندا قوي باقىدىغان پادىچى، كەمبەغەللەرگە دۇنيانىڭ كەڭرى بولىدىغانلىقى، ئۇلارنىڭ ئـالى قەسـىر ۋە ئىگـىز بنـالارنى سـىلىپ پەخىرلىنـىدىغانلىقى قىيـامەتنىڭ ئالامەتلىرىـدىن دېـدى. ئانـدىن پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام سوئال سورىغۇچىنىڭ جىبرائىل ئەلەيھىسسالام ئىكەنلىكى، ساھابىلارغا بۇ دىنىنى تەلىم بېرىش ئۈچۈن كەلگەنلىكىدىن خەۋەر بەردى.

http://www.sunnah.global/hadeeth/ug/show/4563